

Stanowisko nr 9/9/2016
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Katowicach
z 30 maja 2016 r.

w sprawie
systemu kształcenia i potwierdzania kwalifikacji w szkolnictwie zawodowym

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Katowicach, w trosce o jak najbardziej efektywny system kształcenia i potwierdzania kwalifikacji w szkolnictwie zawodowym, sprzyjający zarówno osobom podejmującym kształcenie zawodowe, jak również realizujący potrzeby rynku pracy, za zasadne uznaje co następuje.

- I. Zmierzając do doskonalenia systemu potwierdzania kwalifikacji zawodowych niezbędne jest rozważenie:
- 1) weryfikacji obecnie obowiązującej klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego;
 - 2) poprzedzenia pilotażem wprowadzenia nowego zawodu do klasyfikacji;
 - 3) zmniejszenia liczby kwalifikacji w zawodach na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej oraz technikum. Rekomenduje się: dla ZSZ 1 kwalifikacja, dla technikum 1-2 kwalifikacje;
 - 4) zobligowania szkoły, która uruchamia kształcenie w nowych zawodach do zapewnienia odpowiedniego wyposażenia do realizacji podstawy programowej kształcenia w zawodzie;
 - 5) weryfikacji wyposażenia (opinia OKE) oraz kadry pedagogicznej (KO) przed dopuszczeniem danego zawodu do kształcenia w szkole;
 - 6) uwzględnienia faktu, że górnictwo ma swoją specyfikę, więc podstawa programowa kształcenia w zawodzie powinna jednoznacznie określać jednostki kształcenia dla węgla kamiennego, węgla brunatnego i soli;
 - 7) zaplanowania miejsca, w którym uczniowie przystąpią do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w przypadku, gdy szkoła zapewnia realizację kształcenia zawodowego praktycznego w centrum kształcenia praktycznego lub u pracodawcy
 - 8) bieżącego weryfikowania informacji ze szkół przekazywanych do okręgowej komisji egzaminacyjnej o terminach egzaminów z poszczególnych kwalifikacji zaplanowanych dla całego cyklu kształcenia oraz planowanej liczbie uczniów przystępujących do tych egzaminów, tak by OKE miała możliwość przeprowadzania z dużym wyprzedzeniem „symulacji” liczby kwalifikacji oraz liczby uczniów przystępujących do egzaminu;
 - 9) możliwość przeprowadzania części praktycznej egzaminu w szkołach i placówkach w sposób mniej kolidujący z zajęciami szkolnymi:
 - kwalifikacje zdawane w formie D, DK¹⁾ = w trakcie roku szkolnego,
 - kwalifikacje zdawane w formie W, WK²⁾ = po zakończeniu roku szkolnego lub w zewnętrznym całorocznym ośrodku egzaminacyjnym (CKP).
- 1) D: dokumentacja; DK: dokumentacja + komputer
2) W: wykonanie; WK: wykonanie + komputer
- II. Doskonaląc organizację kształcenia zawodowego w placówkach kształcących w zawodzie rozważenia wymaga:
- 1) wypracowanie i stosowanie kryteriów naboru do wszystkich typów szkół;
 - 2) powiązanie naboru z doradztwem zawodowym na poziomie gimnazjum;
 - 3) doprecyzowanie terminów naboru do klas pierwszych;
 - 4) uregulowanie prawne doradztwa zawodowego o charakterze systemowym, cyklicznym;

- 5) określenie obowiązków doradcy zawodowego - obligatoryjnie doradca zawodowy w szkole (konieczność posiadania kwalifikacji);
- 6) określenie warunków pracy doradcy zawodowego oraz jednolitego pensum określonego w Karcie Nauczyciela;
- 7) wprowadzenie zasady, że w 3 klasie gimnazjum uczeń (rodzic) otrzymuje pisemną informację o predyspozycjach ze wskazaniem grupy zawodów do dalszego kształcenia;
- 8) zapewnienie szkołom możliwości tworzenia klas 2-3 zawodowych, kształcenia w mniej licznych klasach;
- 9) uwzględnienie w subwencji oświatowej podziału środków ze względu na specyfikę zawodów.

III. Dla zapewnienia właściwego rozwoju i optymalizacji kształcenia zawodowego rekomenduje się zapewnienie możliwości:

- 1) powoływania Rady Programowej (zespołu ekspertów) jako organu doradczego działającego przy Centrach Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego lub Centrach Kształcenia Praktycznego, w skład którego wchodziłoby przedsiębiorcy – przedstawiciele firm partnerskich (związani z zawodami, w jakich kształci szkoła), przedstawiciele uczelni wyższych, Powiatowych Urzędów Pracy i innych instytucji, organizacji związanych z rynkiem pracy lub edukacji (np. izby gospodarczej, strefy ekonomicznej, parku naukowo –technologicznego itp.); szerokie gremium, które mogłoby prowadzić analizę programową i organizacyjną kształcenia zawodowego, analizować propozycje rozwiązań autorskich, wskazywać kierunki działań rozwojowych;
- 2) upowszechnienie tzw. "umów patronackich" między szkołami i zakładami pracy zapewniających korzyści dla obu stron:
 - szkoła zyskuje wiarygodność w zakresie wysokiej jakości kształcenia opartego o doświadczenie i zasoby (ludzkie i rzeczowe), solidnego partnera – przedsiębiorcy, w efekcie wzrasta motywacja uczniów oraz atrakcyjność placówki na rynku edukacyjnym,
 - przedsiębiorca inwestując we współpracę ze szkołą, ma wpływ na przygotowanie potencjalnego pracownika zgodnie ze swoimi potrzebami; właściwie przygotowany pracownik „na wejściu” to oszczędność w obszarze szkolenia; dodatkowy zysk to reklama firmy w środowisku prowadzona przez partnera, jakim jest szkoła.

Właściwy rozwój i optymalizacja procesu kształcenia zawodowego musi opierać się o rzeczywiste i zaangażowane partnerstwo szkół i przedsiębiorców. Zaangażowany partner ma wpływ na decyzje, ale równocześnie jest współodpowiedzialny za ich skutek.

Dominik Kolorz

*Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Katowicach*